

VERSENYTANÁCS

Vj-84-031/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **OTP Bank Nyrt.** (Budapest) ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása, illetve fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy az OTP Bank Nyrt. az OTP Alap, illetve az OTP Net számlacsomagok vonatkozásában 2007 novembere és 2009 júliusa között egyes kommunikációs eszközeinek az alkalmazásával a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított, illetőleg fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott.

A Versenytanács kötelezi az OTP Bank Nyrt.-t 10.000.000 Ft (Tízmillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított eljárást az OTP Bank Nyrt. ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e

- 2008. szeptember 1. előtt a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) III. fejezetének,
- 2008. szeptember 1. után a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.)

rendelkezéseit

- az OTP Alap Számlacsomag elnevezésű termék kapcsán „díjmentes kártyás vásárlási lehetőség”-ről adott tájékoztatásokkal, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont 2008. szeptember 1-jétől ezen termék esetében ún. „tételdíjat” alkalmazva az 5. (nem az eljárás alá vont által kezdeményezett) terhelő tranzakciót követően költséggel terheli meg a fogyasztók számláját,
- az OTP Net Számlacsomag elnevezésű termék ingyenesként kínált egyes szolgáltatásairól adott tájékoztatásaival, tekintettel arra, hogy a szolgáltatások díjaival

megterheli a fogyasztók számláját és azokat csak utólagosan írja jóvá. Az eljárás az ingyenes szolgáltatások ígéretén túl kiterjedt a díjmentes, díjkedvezményes szolgáltatások ígéretére, az azokkal kapcsolatos elszámolási gyakorlatra vonatkozó magatartás vizsgálatára az OTP Net Számlacsomag mellett további, azonos időszakban értékesített számlacsomagokra szólóan is.

I.

Az eljárás alá vont

2. Az eljárás alá vont a magyar lakossági banki piac legnagyobb szereplője. 2008. december 31-én lakossági ügyfeleinek száma közel 4,6 millió fő volt, amelyből közel 2,9 millióan rendelkeztek forint folyószámlával. A 2008. évi Éves beszámoló adatai szerint a Tpv. 24. §-ának (3) bekezdése alapján az eljárás alá vont nettó árbevétel helyett figyelembe vehető bevételi tételeinek összege 860.375 millió Ft volt.

3. Az elmúlt években a Versenytanács több alkalommal állapította meg, hogy az eljárás alá vont a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított (Vj-111/2005., Vj-56/2006., Vj-30/2007., Vj-50/2007., Vj-113/2007., Vj-114/2007.).

II.

Az eljárás alá vont vizsgált magatartása

Az OTP Alap számlacsomag esetében alkalmazott tételdíj és a díjmentes kártyás vásárlási lehetőség ígérete

4. Az eljárás alá vont a fogyasztók számára 2007. november 19-től kínált OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban

- 2008. szeptember 1-jétől érvényesíti a korábban nem alkalmazott ún. tételdíjat (20 Ft/tétel, 2008. december 24-től 21 Ft/tétel), amelyet az 5., az adott hónapban nem az eljárás alá vont által kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően számít fel,
- a tételdíj bevezetéséről az OTP Alap számlacsomaggal már rendelkező ügyfeleit a 2008. júliusi és augusztusi számlakivonatokon értesítette,
- a tételdíj vonatkozásában módosított Hirdetményt 2008. augusztus 15-től tette közzé (a vonatkozó Üzletszabályzat nem tartalmazott a tételdíjra vonatkozó rendelkezést).

5. Az eljárás alá vont az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban arról tájékoztatta a fogyasztókat

- a 2007. novemberi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban (Vj-84-007/2009. 9. számú melléklet), hogy annak igénybevétele egyebek között azért előnyös a fogyasztó számára, mert a díjmentes kártyás vásárlási lehetőség révén a fogyasztó külön költség nélkül használhatja a számlán lévő pénzt,
- a 2009. májusi, „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban (Vj-84-007/2009. 4. számú melléklet), hogy a számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít,
- internetes honlapján 2007. december 16. és 2009. július 26. között (lásd az internetes honlap következő verzióit: 2007. december 16., 2008. március 21., 2008. május 8., 2008. augusztus 14., 2009. január 12., 2009. március 4., 2009. március 25., 2009.

május 5., 2009. június 15.), hogy a fogyasztó a választható bankkártyák bármelyikével díjmentesen vásárolhat itthon és világszerte. A honlapon elhelyezett tájékoztatásban 2009. július 27-től nem szerepel közlés a díjmentes vásárlásról.

Az OTP Alap számlacsomag és az OTP Net számlacsomag esetében díjmentesként, ingyenesként kínált egyes szolgáltatások esetén alkalmazott utólagos jóváírás

6. Az eljárás alá vont által a fogyasztók számára 2007. november 19-től kínált OTP Alap és OTP Net számlacsomagok esetében

- egyes szolgáltatások, így
 - az évesdíj-mentes bankkártya,
 - a díjmentes ATM-ből történő készpénzfelvétel és
 - a csoportos beszédési megbízás

díjait ugyan felszámolja az eljárás alá vont, de azok később (utólagos jóváírásként) a havi záráskor jóváírásra kerülnek (ha pl. ATM-ből történik készpénzfelvétel, akkor a rendszer automatikusan megterheli a készpénzfelvétel esetén egyébként alkalmazandó díjjal a számlát, majd az elszámolási időszak végén megtörténik ennek a jóváírása),

- Üzletszabályzataiban az eljárás alá vont szerepeltette, hogy a folyószámlacsomaghoz kapcsolódó, a mindenkor Hirdetményben szereplő díjkezdvezmények a díj elengedésével (fel nem számításával), illetve a díjtétel bankszámlán történt terhelését követő utólagos jóváírással kerülnek elszámolásra, azonban azt nem tartalmazták az Üzletszabályzatok, hogy mely díjkezdvezmények esetében kerül sor a díj elengedésére (fel nem számítására), illetve mely kedvezmények esetén kerül sor utólagos jóváírásra,
- 2008. augusztus 15. előtt a Hirdetmények nem tartalmazták, hogy mely díjkezdvezmények esetében kerül sor a díj elengedésére (fel nem számítására), illetve mely kedvezmények esetén kerül sor utólagos jóváírásra,
- 2008. augusztus 15. után a Hirdetmények lábjegyzetben tartalmazták, hogy melyek azok az ingyenes/díjmentes/kedvezményes szolgáltatások, amelyek esetében a díjat az eljárás alá vont utólagosan írja jóvá.

Az utólagos jóváírás kapcsán kiemelendő, hogy

- az egyes kedvezmények utólagos jóváírása során a tárgyhavi zárást megelőzően történik egy adatgyűjtés a tárgyhót megelőző 16-a és tárgyhó 15-e közötti időszakban végzett, a kedvezmények szempontjából releváns tranzakciókra vonatkozóan. A feltételeknek megfelelő tranzakciók díját, vagy az éves kártya díjat ezek után a tárgyhavi zárás előtt jóváírja az eljárás alá vont az érintett számlákon a könyvelés értéknapijával (a tárgyhavi zárás minden hónap 20. és 26. közé eső pénteki nap, azzal, hogy ha ez munkaszüneti nap, a havi zárlati nap az azt megelőző utolsó munkanap, illetve ha a pénteket követő szombat munkanap, akkor a szombati banki munkanap a zárlati nap),
- ha az ügyfél számlájának egyenlege nem fedezi a terhelt költségeket, az eljárás alá vont a negatív nap végi egyenleg alapján hitelkamatot vagy számlafedezetlenségi kamatot számít fel. Ez a kamat addig kerül felszámításra, amíg a számla egyenlege negatív. Kártya éves díj és belföldi ATM készpénz felvét esetén a negatív egyenleg a könyvelés időpontjától függően 4-40 napig, míg a csoportos beszédések esetén -1-35 napig állhat fent (-1 nap: csoportos beszédés esetén előfordulhat, hogy a díjtételt korábban írja jóvá az eljárás alá vont),
- a látra szóló bankszámla esetén az esetleges kamatok megállapítása a bankszámla napi záró egyenlege alapján történik, azzal, hogy a kamat mértéke és elszámolási gyakorisága függ a számla egyenlegétől, illetve attól, hogy a számlához kapcsolódik-e hitelkeret vagy sem:

- kamat pozitív egyenleg esetén: a látra szóló betéti kamat számlán történő jóváírása az év végi zárlati napon történik, mértéke évi 0,15%,
- kamat negatív, hitelkereten belüli egyenleg esetén: ha a számlához hitelkeret kapcsolódik és a számla egyenlege negatív, a hitelkamat a havi zárlati napon kerül elszámolásra (terhelésre), mértéke évi 23,9%,
- kamat negatív, illetve hitelkereten felüli egyenleg esetén: ha a számla egyenlege negatív vagy a folyószámlahitelkeret túllépi, az eljárás alá vont a számla fedezetlenségére évi 30%-os kamatot számít fel, amelyet havonta a zárlati napon terhel a bankszámlán.

7. Az eljárás alá vont

- a 2007. novemberi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban (Vj-84-007/2009. 9. számú melléklet)
 - arról tájékoztatta a fogyasztókat az OTP Alap számlacsomag esetében, hogy
 - ingyenesen jár az OTP Alap számlacsomaghoz kapcsolódó Maestro vagy Visa Electron bankkártya,
 - havi egy ingyenes, OTP Bankomatból történő készpénzfelvételre van lehetőség,
 - arról tájékoztatta a fogyasztókat az OTP Net számlacsomag esetében, hogy
 - az díjmentes és kedvezményes szolgáltatások széles választékát kínálja,
 - ingyenesen jár az OTP Net számlacsomaghoz kapcsolódó Maestro vagy Visa Electron bankkártya,
 - havi kettő ingyenes, OTP Bankomatból történő készpénzfelvételre van lehetőség,
 - havonta a 3. csoportos beszédési megbízás után a további szolgáltatói beszédési megbízásokért már nem kell fizetni,
- a 2008 júniusában alkalmazott DM levélben (Vj-84-007/2009. 10. számú melléklet) arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy az OTP Net számlacsomag esetében díjmentes és kedvezményes szolgáltatásokat vehetnek igénybe, így
 - ingyenes a bankkártya,
 - ingyenes a készpénzfelvétel havi két alkalommal az ország több, mint 2000 OTP Bankomat automatájából,
 - ingyenes a szolgáltatói díjfizetés, havonta a 3. csoportos beszédési megbízás után minden további szolgáltatói beszédési megbízásért nem kell fizetnie,
- a 2009 májusában alkalmazott DM levélben (Vj-84-007/2009. 11. számú melléklet) arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy az OTP Net számlacsomag esetében
 - ingyenes a bankkártya,
 - ingyenes a készpénzfelvétel havi két alkalommal az ország több, mint 2000 OTP Bankomat automatájából,
 - ingyenes a szolgáltatói díjfizetés, havonta a 4. csoportos beszédési megbízás után minden további szolgáltatói beszédési megbízásért nem kell fizetnie, mindhárom esetben jelezve az utólagos jóváírás tényét,
- a 2009. májusi, „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban (Vj-84-007/2009. 4. számú melléklet)
 - arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy az OTP Alap számlacsomag esetében
 - az elektronikus bankkártya,
 - az OTP bankjegy-automatából történő készpénzfelvétel havonta egy alkalommal,
 díjmentes, utólagos jóváírással,
 - arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy az OTP Net számlacsomag esetében
 - az elektronikus bankkártya,
 - az OTP bankjegy-automatából történő készpénzfelvétel havonta két alkalommal,

- havonta a 3. után minden további csoportos beszédési megbízás díjmentes, utólagos jóváírással,
- az OTP Net számlacsomag kapcsán 2009 májusában alkalmazott telefonmarketing (Vj-84-019/2009.) során arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy
 - ez a számlacsomag azért is előnyös, mert havonta az első két készpénzfelvétel OTP-s ATM-ből díjmentes,
 - a csomag tartalmazza a hozzá tartozó bankkártya éves díját,
 - a 3. csoportos megbízás után a további megbízások költségeit a havi számlavezetési díj tartalmazza,
- internetes honlapján (Vj-84-019/2009.)
 - az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban 2007. december 16. és 2009. július 26. között (lásd a honlap következő verzióit: 2007. december 16., 2008. március 21., 2008. május 8., 2008. augusztus 14., 2009. január 12., 2009. március 4., 2009. március 25., 2009. május 5., 2009. június 15.) arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy
 - a számlához egy darab bankkártya évesdíj mentesen kapcsolódik,
 - a díjmentes kártyával havonta egy, az eljárás alá vont által üzemeltetett hazai ATM-ből való készpénzfelvétel is díjmentes.

2009. július 27-től a honlap felhívja a figyelmet az utólagos jóváírás tényére a számlához kapcsolódó díjmentes bankkártya és a havi egy alkalomra szóló, az eljárás alá vont által üzemeltetett hazai ATM-ből való készpénzfelvétel díjmentessége vonatkozásában,
 - az OTP Net számlacsomaggal kapcsolatban 2007. december 16-tól 2009. július 26-ig (lásd a honlap következő verzióit: 2007. december 16., 2008. március 21., 2008. május 7., 2008. június 25., 2008. június 30., 2008. augusztus 14., 2008. október 10., 2008. október 22., 2009. január 12., 2009. március 4., 2009. március 25., 2009. április 24., 2009. április 30., 2009. május 5., 2009. június 15., 2009. június 30.) arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy
 - a számlához egy darab kártya évesdíj mentesen kapcsolódik,
 - a díjmentes betéti kártyával havonta kettő, az eljárás alá vont által üzemeltetett hazai ATM-ből való készpénzfelvétel díjmentes,
 - havonta a 3. után díjmentes a csoportos beszédési megbízás,

2009. július 27-től a honlap ezen szolgáltatások vonatkozásában felhívja a figyelmet az utólagos jóváírás tényére.

III.

Az eljárás alá vont előadása

8. Az eljárás alá vont

- aláhúzta, a Versenytanács a tényállást helyesen tárta fel, az irányadó jogszabályokat teljes körűen jelölte meg, ugyanakkor nem a jogszabályoknak megfelelően, hanem tévesen értékelt a tényeket,
- az OTP Alap számlacsomag esetében alkalmazott tételdíj vonatkozásában előadta,
 - a Versenytanács mellőzte annak tudomásulvételét, hogy az OTP Alap számlacsomag nem egyetlen termék, hanem tulajdonképpen több pénzügyi szolgáltatást nyújtó csomag, egy díjmentes számlavezetést, bankkártyát és készpénzfelvételt tartalmazó bankszámla konstrukció. Az egyes számlacsomagjait eltérő preferenciákkal rendelkező ügyfelek részére ajánlja, amelyet minden, az ügyfelek és az ügyintézők felé történő kommunikációban igyekezett nyilvánvalóvá tenni és erősíteni. Az OTP Alap számlacsomag a legalapvetőbb banki szolgáltatások nyújtására került kialakításra, alapvetően

passzív és kis darabszámú tranzakciók lebonyolítására, készpénzfelvételre, s nem vásárlási tranzakciók lebonyolítására. Bármelyik ügyfél szabadon választhat, hogy milyen szolgáltatáscsomagot nyújtó terméket vesz igénybe, s a termék ellenértékének megállapítása is ennek megfelelően történik,

- az OTP Alap számlacsomaggal olyan számlakonstrukciót kínált ügyfelei számára, amely olcsó, fizetés fogadására alkalmas és a fizetés fölötti kártyás rendelkezést biztosít. A bevezetés után az ügyfelek aktívan kezdték használni kártyájukat. A számlacsomag azonban eredetileg nem erre lett kitalálva, s ennek megfelelően a díjait sem ehhez igazították,
- a számlájukat aktívan használók számára a Tempó, Net és Prémium számlacsomagjait ajánlja. Kereskedelmi kommunikációiban jelezte, hogy az Alap számlacsomagot azok számára ajánlja, akik jövedelem/nyugdíj átutalás miatt, illetve kizárólag értékpapírig háttérszámlaként nyitnak folyószámlát és azon minimális számlaforgalmat kívánnak bonyolítani,
- az OTP számlacsomag egyes különálló pénzügyi szolgáltatásainak eltérő díjai vannak, amelyek a Hirdetményekből világosan kitűnnek. Ezek egyike a bankkártyával végzett vásárlás díja, amelynek mértéke 0 Ft, azaz díjtalan. A kártyás vásárlások esetén az ingyenesség a 0 mértékű díjjal valósul meg. Az ún. tételdíj a kártyás vásárlás díjától függetlenül kerül felszámításra. A 2008. szeptember 1-jétől bevezetett tételdíj sem a kártyás vásárlási tranzakciókat terhelte, hanem a nem az eljárás alá vont által kezdeményezett a mindenkor érvényes Hirdetményben meghatározott számú és típusú bármilyen tranzakció után (így bankkártyás készpénzfelvételt ATM-ből vagy bankfiókban, vagy akár kártya nélküli terhelési tranzakciók esetén) kerül felszámításra,
- a tételdíj tehát nem a kártyás vásárlásokhoz, hanem a számlacsomag keretében végzett, a szerződés célját meghaladó darabszámú tranzakcióhoz kapcsolódik. Nincs szó arról, hogy az ingyenes kártyás vásárlásért - akár más jogcímen - mégis díjat számítana fel az eljárás alá vont. A kártyás vásárlás díjmentes maradt a tételdíj bevezetését követően is, s díjmentes jelenleg is,
- ha az OTP Alap számlacsomagot valóban az az ügyfélcsoport veszi igénybe, amely számára kialakításra került és csak arra (értékpapírszámla mellé, valamint jövedelem/nyugdíj átutalás fogadására, és annak egy összegben történő felvételére), amire létrehozták, s amelyre az ügyfél a szerződését kötötte, a szerződési célnak megfelelő díjmentes kártyahasználat lehetősége maradéktalanul teljesül,
- a tételdíj bevezetése során alkalmazott üzletszabályzat-módosítás (kereskedelmi kommunikáció) leszögezi, „az OTP Bank a nem a Bank által kezdeményezett, a mindenkor érvényes Hirdetményben meghatározott számú és típusú tranzakció után tételdíjat számít fel tételenként. A tételdíj az adott tranzakció, a mindenkor érvényes Hirdetményben szereplő díjtételén felül kerül felszámításra.” Az egyértelmű kereskedelmi kommunikáció (és az ennek megfelelő kereskedelmi gyakorlat) világosan mutatja, hogy a tételdíj nem az ingyenességgel kommunikált áru vonatkozásában került felszámításra,
- kereskedelmi kommunikációja megfelelt a valóságnak, így nem lehet szó sem a Tptv. szerinti fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásáról, sem pedig az Fttv. szerinti tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról,
- a jelen esetben nem valósul meg az Fttv. mellékletének 20. pontja, egy másfajta ármegállapítás történt, figyelemmel arra, hogy maga a tételdíj nem a bankkártyás vásárláshoz, hanem bármilyen, bankszámlán megvalósult tranzakcióhoz kapcsolódik,
- az OTP Alap számlacsomag és az OTP Net számlacsomag esetében díjmentesként, ingyenességgel kínált egyes szolgáltatások esetén alkalmazott utólagos jóváírás kapcsán előadta,

- nem lehet elvonatkoztatni attól a szándéktól, amely az OTP Alap számlacsomag kialakítása mögött húzódott meg. Egy kifejezett kormányzati törekvés volt az ilyen jellegű alap számlacsomagok létrehozatala, s erre figyelemmel került kialakításra az OTP Alap számlacsomag is. A kormányzat elfogadta, hogy az ingyenesség megvalósul egy utólagos jóváírás esetén is. Folyamatos egyeztetés volt az ilyen jellegű számlacsomagok tartalmát illetően, s az egyik megbeszélésen hangzott ez el. A Pénzügyminisztérium álláspontját kikérte, amely az ingyenesség kapcsán az előzőekben már jelzett álláspontot foglalta el. A Magyar Bankszövetség részéről a jövő év elejére várható egy ajánlás az ilyen típusú számlacsomagokkal kapcsolatban,
- a kereskedelmi kommunikációkban az „ingyenességre” helyezték a fő hangsúlyt, amely a „díjmentességgel” azonos. A kereskedelmi kommunikáció ezt az üzenetet közvetítette a fogyasztók felé, s ez az ígélet meg is valósult az utólagos jóváírás esetén. Az ingyenesség minden esetben maradéktalanul teljesült,
- az ingyenesség kapcsán a fogyasztók részéről az a kérdés merül fel, hogy az elszámoláskor meg kell-e fizetni vagy sem az adott összeget, itt pedig ezen értelemben megvalósul az ingyenesség. Az mfor.hu internetes honlapon 2009. augusztus 14-én megjelent, általa csatolt tájékoztatás szerint az utólagos jóváírás a laikusok szemében is ingyenesnek tekintendő,
- az erről szóló információt a számlaszerződés részét képező Üzletszabályzat és a Hirdetmény is egyértelműen tartalmazza, azzal, hogy a Hirdetmény az Üzletszabályzat része és az egyedi számlaszerződéssel együttesen határozzák meg az eljárás alá vont és ügyfele szerződéses viszonyát,
- valamennyi, a számlacsomagokkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációban (prospektus, honlap, DM levél) feltünteti, hogy a tájékoztatás nem teljes körű, a részletes feltételeket a Hirdetmények és Üzletszabályzatok tartalmazzák,
- az eljárás alá vont kereskedelmi kommunikációja világosan és egyértelműen tartalmazta, mely szolgáltatások díjkötelesek és melyek díjmentesek, illetve a díjmentes szolgáltatások esetén a díjmentesség elszámolása miként történik. Tekintettel arra, hogy az előzőleg felsorolt kereskedelmi kommunikáció (Üzletszabályzat, Hirdetmény) egyben az ügyféllel létrejött szerződéses jogviszony része, a fogyasztó tisztában volt az elszámolás egész folyamatával. Az ügyfelek számára világos, egyértelmű, hogy miként működik az utólagos jóváírás intézménye, ezzel kapcsolatban panasz nem ismert az eljárás alá vont előtt. Jelezte, az esetleges problémákat (amelyek háttérben valószínűleg valamilyen félreértés áll) kész közvetlenül tisztázni az ügyfelekkel,
- fejlesztések zajlanak annak érdekében, hogy az ingyenes szolgáltatások díjai ténylegesen ne kerüljenek felszámolásra, s ez a rendszer valószínűsíthetően a 2010. év első félévében kerül bevezetésre. Számára is problémát jelent, hogy a díjszámítás minden esetben megtörténik, majd ezt követően az elszámolási időszak végén le kell válogatni azokat a szerződéseket, ahol a jóváírás alkalmazásra kerül. Ez bonyolítja a számítástechnikát,
- a kapcsolódó szolgáltatások díjaival tulajdonképpen terelni is próbálja az ügyfeleket, hogy mely szolgáltatásokat vegyék igénybe, s a díj alapján mely az a szolgáltatás, amely már nem éri meg nekik, melyik számlacsomagot válasszák,
- a kamattal összefüggésben semmilyen állítást sem fogalmaztak meg a kereskedelmi kommunikációk. A fogyasztó oldalán felmerülő esetleges kamatveszteség kérdése marginális, nem is tárgya a jelen eljárásnak. Az árazás során egyébiránt figyelemmel volt erre a körülményre. Összességében azt lehet megállapítani, hogy nincs kamatveszteség az ügyfél oldalán,
- az interneten közzétett tájékoztatás vonatkozásában előadta, hogy

- nem helytálló a Versenytanács álláspontja az internetes tájékoztatások értelmezése kapcsán,
- az „egyetlen kattintás” elve nem szükségképpen azonos a fogyasztók tényszerű és megfelelő tájékoztatásának elvével. Az „egyetlen kattintás” azt feltételezi, hogy az így elérhető oldalon (felületen) „minden szükséges részletre kiterjedő” tájékoztatás nyújtható. Bonyolult termékek esetén (ilyenek a pénzügyi szolgáltatások mellett a gyógyszerek, az ingatlanok, a gépkocsik stb.) a szükségesnek tartott tájékoztatás fizikailag nem valósítható meg egyetlen oldalon. A szolgáltató ilyenkor akkor jár el versenyjogilag körültekintően, ha minden oldalon világos és egyértelmű elérési utat jelöl ki a szükséges tájékoztatás eléréséhez,
- a Versenytanács által célirányos további „kutakodás”-nak tartott tevékenység valójában a fogyasztó körültekintő döntéséhez szükséges, racionális, a piac és a termék sajátosságainak megfelelő mértékű információkeresés. A kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el (Fttv. 4. §),
- előadta továbbá,
 - az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró ügyfelek (Fttv. 4. §) megfelelő információval rendelkezhetnek, hogy a kedvezmények, az ingyenesség hogyan valósul meg. Ezt támasztja alá az mfor.hu 2009. augusztus 14-én, pénteken megjelent cikke is, mely szerint az eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlata nem olyan, amely érzékelhetően rontaná azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítetné, amelyet egyébként nem hozott volna meg vagy erre alkalmas,
 - a szakmai gondosság követelményének lehető legteljesebb betartásával, az ésszerűen elvárható szintű meghaladó szakismerettel, illetve a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal járt el a jelen esetben is,
 - az Fttv. 3. § (2) bekezdésben együttesként meghatározott feltételek sem külön-külön, főként együttesen nem valósultak meg,
 - a jogszabályi környezet megváltozására tekintettel nem alkalmazható még hivatkozásként sem a korábbi jogszabályok alapján kialakított versenyjogi gyakorlat, még akkor sem, ha egyébként - az eljárás alá vont által is maradéktalanul osztott - fogyasztóvédelmi célokat azonosan határozta meg.

IV. Jogi háttér

9. A Tptv. (2008. szeptember 1. előtti időszak vonatkozásában irányadó) 8. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A Tptv. alkalmazásában fogyasztó: a megrendelő, a vevő és a felhasználó. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének c) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről – így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről – megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpv. 9. §-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

10. A 2008. szeptember 1. után tanúsított magatartásokra irányadó Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 2. §-ának a) pontja értelmében fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §). A (4) bekezdés rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.

Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 20. pontja alapján tisztességtelen az áru „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel való leírása, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozásával összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell.

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

11. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést

megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

Az Fttv. 19. §-ának c) pontja szerint a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

V. A Versenytanács döntése

12. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen.

13. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat.

Ez a megközelítés tükröződik a Tpv. körében

- magában a Tpv. III. fejezetének a címében is, amely nem a fogyasztói döntések tisztességtelen *meghatározásának*, hanem a fogyasztói döntések tisztességtelen *befolyásolásának* tilalmáról beszél,
- a Legfelsőbb Bíróság Kf.II. 39.104/2000/3. számú ítéletében is, amelynek értelmében a Tpv. III. fejezetébe nemcsak az a tisztességtelen reklámtevékenység ütközik, amelyik a fogyasztók döntési szabadságát megszünteti, hanem az is, amely azt csökkenti.

Az Fttv. körében a fentieket támasztják alá az alábbiak:

- az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése az Fttv.-t rendeli alkalmazni az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, külön is emlékeztetve az Fttv. 2. §-ának d) pontjára, amely a kereskedelmi gyakorlat körébe tartozó

magatartások között külön is nevesíti a reklámot. Mindezen nem változtat a 2. § ügyleti döntés fogalmát rögzítő h) pontja sem, amely vonatkozásában (figyelemmel a törvény indokolására is) kiemelendő, hogy annak tartalma eltávolodik a fogyasztó gazdasági döntéseinek szigorúan a magánjog szerinti szerződési akarat kifejezéseként való értékelésétől, s így ügyleti döntésnek minősülnek pl. a fogyasztó azon döntései, hogy azonosítja a kielégítendő szükségletet, s ezzel kapcsolatban a versenytársak közül melyik vállalkozást, annak melyik szolgáltatását (termékét), s azt milyen feltételekkel választja,

- az Fttv. mellékletében rögzített, minden körülmények között tisztességtelennek minősülő tényállások közül több megvalósulásának nem feltétele, hogy a fogyasztó döntést hozzon a vállalkozással való szerződéskötésről.

14. Az eljárás alá vont vizsgált magatartásának értékelése kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat nem olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatottak lennének.

15. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

Az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztó vonatkozásában a Versenytanács (figyelemmel az eljárás alá vonttal szemben Vj-30/2007. szám alatt lefolytatott eljárás során hozott határozat felülvizsgálata során a Fővárosi Bíróság 2.K. 33.639/2007/9. számú, a Fővárosi Ítéltábla által helybenhagyott helybenhagyott ítéletére) kiemeli, a reklámok valóságtartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül. Az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban, a reklámozó szavahihetőségében, hanem a reklámokat egy ésszerűen költséghatékony tájékoztatósi folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli. Az ésszerűen eljáró fogyasztótól nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a reklámokban szereplő információ helytállóságát. A reklám egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információk aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat keres, s ezek között - számára költségmegtakarítást eredményezően - a fogyasztó valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.

16. Az eljárás alá vonttal szemben korábban lefolytatott eljárásokban meghozott döntések felülvizsgálata során eljáró bíróságok ítéleteikben világos, egyértelmű, nemcsak a Tpv., hanem az Fttv. alkalmazása körében is irányadó módon foglaltak állást a pénzügyi szolgáltatásokról adott tájékoztatások megítélésének egyes kérdéseivel összefüggésben.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Vj-56/2006. számú ügyben hozott, Kfv.IV. 37.380/2008/7. számú ítéletében foglaltak alapján aláhúzható, hogy

- a vállalkozások pénzügyi szolgáltatásai ismertetése során pontos, egyértelmű tájékoztatást adva kötelesek közrehatni a fogyasztói szándék kialakításában,
- a reklámoknak önmagukban – minden további információ megismerése nélkül – kell hitelesnek, igaznak és pontosnak kell lenniük. Ez nem teljes körű tájékoztatást jelent, de azt mindenképpen, hogy ne tartalmazzon valótlan, megtévesztő, hiányos információt,
- a fogyasztók megtévesztése bármilyen, a megtévesztésre objektíve alkalmas, a tájékoztatás részét képező magatartással (reklám) megvalósul,

- a jogsértés már a jogsértő tájékoztatás közreadásával megvalósul. A jogsértés megállapíthatósága szempontjából irreleváns, hogy a vállalkozás a jogsértő tájékoztatások mellett nem jogsértő tájékoztatásokat is közread,
- a tájékoztatás akkor is jogsértőnek minősül, ha utóbb mód van a teljes körű valós információk megismerésére. A reklámtevékenység vizsgálatakor a versenyjogi felelősség alóli mentesülésre nem alkalmas az a hivatkozás, hogy a fogyasztó a bankfiókban részletes tájékoztatást kaphat, ezzel ugyanis a fogyasztókat terhelné a reklám valóságtartalmának ellenőrzése. Egy ilyen vállalkozói érvelés nem is körültekintően eljáró, hanem kifejezetten „gyanakvó” fogyasztót feltételez, aki a reklám (egyébként ténylegesen hiányos) szövegét és az abban közölteket „gyanúsnak” találva további utánjárásba kezd a kínált szolgáltatás tekintetében,
- a jogsértés súlyossága körébe tartozó kérdés, hogy a fogyasztónak utóbb módjában áll az akció részletes feltételeiről tájékozódni, azonban e körülmény önmagában nem mentesít a versenyjogi felelősség megállapíthatósága alól.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Vj-111/2005. számú ügyben hozott, Kfv.II. 39.073/2008/8. számú ítéletében rögzítette, a Gazdasági Versenyhivatalnak a versenyjogi jogsértés vizsgálatakor nem a teljes ügyintézési, döntési folyamatot kell vizsgálnia, hanem a Tptv. rendelkezései értelmében annak azt az önállóan vizsgálható szakaszát, mozzanatát, amellyel a szolgáltatás reklámozása történik. Nem megalapozott az a védekezés, hogy a Tptv. 8. § (1) és (2) bekezdése megsértése csak a tájékoztatási folyamat egészére vonatkozóan vizsgálható.

A következőket, jelen esetben is irányadó joggyakorlat köréből a Versenytanács szükségesnek tartja még kiemelni az alábbiakat [figyelemmel pl. a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.121/2007/8. számú (Vj-111/2005.), 2.Kf. 27.496/2007/9. számú (Vj-56/2006.), 2.Kf. 27.060/2008/8. számú (Vj-50/2007.), 2.Kf. 27.350/2008/8. számú (Vj-30/2007.) ítéleteire]:

- a jogsértés nem csupán téves információk adásával, hanem valamely lényeges körülmény elhallgatásával, illetőleg hiányos tájékoztatással is megvalósítható. A Legfelsőbb Bíróság a Kf.II.27.254/1998/5. számú eseti döntésében kimondta, hogy a valós adatokat tartalmazó és előnyös tulajdonságokat kiemelő reklám is lehet félrevezető, ha elhallgat olyan adatokat, amelyek a közölt tulajdonságok értelmezéséhez elengedhetetlenül szükségesek (lásd még pl. a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Vj-111/2005. számú ügyben hozott, Kfv.II. 39.073/2008/8. számú ítéletét),
- a sérelem a megtévesztésre alkalmas információk közreadásával megvalósul. Így ha a fogyasztóban a megvételre kínált termékkel, annak lényeges tulajdonságaival kapcsolatban téves képzet alakul vagy alakulhat ki, a jogsértés megállapítható. Ehhez nincs szükség arra, hogy a megtévesztettségéből eredően a fogyasztó ténylegesen szerződést kössön,
- a jogsértés miatti felelősség alól nem mentesít a fogyasztói panaszok hiánya,
- töretlen a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy a pénzügyi szolgáltatások esetében kiemelkedően fontos a fogyasztók pontos, megfelelő tájékoztatása. Annál is inkább, mert - éppen a termék sajátosságai következtében - az értékesítési folyamatban a felek közötti bizalomnak is meghatározó szerepe van. A fogyasztók ismereteinek a banki szolgáltatások területén lévő hiányosságai, valamint a pénzügyi szervezetek szakmai hozzáértése iránti kényszerű bizalom igen hangsúlyossá teszi a fogyasztókat tájékoztató vállalkozások versenyjogi felelősségét. Miután a szolgáltatás - jellegéből fakadóan - a fogyasztói oldalt kiszolgáltatottá teszi, alappal várható el a vállalkozásoktól a teljes, alapos, korrekt, megbízható tájékoztatás. Csak így kerülhet a fogyasztó olyan helyzetbe, hogy megalapozottan hozzon döntést az adott banki szolgáltatás esetleges igénybevételéről,

- a reklámot megjelentető vállalkozásnak elől kell járnia a fogyasztók pontos, valóságnak megfelelő, tisztességes tájékoztatásában. Kétségtelen, hogy a fogyasztótól is elvárható, hogy döntése során haszon-maximalizálásra törekedjék, és ennek érdekében ésszerű mértékű információkeresést folytasson. Ugyanakkor ez nem jelentheti a tájékozódás kötelezettségének parttalan áthárítását - az adott döntési folyamatban hangzatos szlogenek által tisztességtelenül befolyásolt – fogyasztóra.

A Versenytanács aláhúzza, a Tpvt. 2008. szeptember 1. előtt hatályos III. fejezetével kapcsolatban a bíróságok, illetve a Versenytanács által tett elvi jellegű megállapítások megfelelően alkalmazandók az Fttv. vonatkozásában is. Ezzel összefüggésben a Versenytanács emlékeztetni kíván a Fővárosi Ítéletábla Vj-56/2006. számú ügyben hozott 2.Kf. 27.496/2007/9. számú és a Vj-111/2005. számú ügyben hozott 2.Kf. 27.121/2007/8. számú ítéleteire, amelyek a Tpvt. 2008. szeptember 1. előtt hatályos rendelkezései kapcsán kiemelték, a kapcsolódó magyar szabályozás az uniós joggal teljes mértékben harmonizált. Az irányelv szabályozási modellje szerint az az elvárás, hogy a piac a végső felhasználók döntéséhez szükséges információkat rendelkezésre bocsássa, valamint garantálni kell, hogy a fogyasztók a döntéseiket a piacon lévő ellenérdekű félnek a megtévesztő, illetve agresszív, vagyis manipulatív értékesítési stratégiáitól mentesen hozzák meg.

Figyelemmel a fentiekre megalapozatlan az az eljárás alá vonti vélekedés, hogy a jogszabályi környezet megváltozására tekintettel még hivatkozásként sem alkalmazható a korábbi jogszabályok (a Tpvt.) alapján kialakított versenyjogi gyakorlat.

17. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Az Fttv. 3. §-ának (2)-(4) bekezdései értelmében egy kereskedelmi gyakorlat három esetben minősülhet tisztességtelennek:

- ha teljesülnek az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésben rögzített feltételek, vagy
- ha a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő vagy agresszív, teljesítve a 6-8. §-ban szabályozott feltételeket, vagy
- ha az adott kereskedelmi gyakorlat szerepel az Fttv. mellékletében (az ún. „feketelistán”).

Annak elbírálása során, hogy az adott kereskedelmi gyakorlat tisztességtelennek minősül-e,

- mindenekelőtt azt kell vizsgálni, hogy az adott magatartás szerepel-e a feketelistában. Ha igen, s a kereskedelmi gyakorlat megfelel az Fttv. mellékletében rögzített kritériumoknak, akkor a kereskedelmi gyakorlat minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősül [ennek megfelelően már csak azért is téves az eljárás alá vont azon védekezése, hogy az Fttv. 3. § (2) bekezdésben együttesként meghatározott feltételek sem külön-külön, főként együttesen nem valósultak meg, mivel ezeknek a vizsgálata feltételeknek a vizsgálata az Fttv. melléklete körében nem szükséges],
- ha a feketelistán nem szereplő kereskedelmi gyakorlatról van szó, vizsgálni kell azt, hogy az kimeríti-e a megtévesztés vagy az agresszív törvényben megadott kritériumait,
- csak ha a tisztességtelenség e tipikus előfordulási eseteibe nem besorolható kereskedelmi gyakorlatról van szó, kerül alkalmazásra az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése.

18. A jelen eljárásban vizsgált kommunikációs eszközök vonatkozásában a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont által 2008. szeptember 1. után tanúsított kereskedelmi gyakorlat az Fttv. mellékletének 20. pontja alapján értékelendő.

19. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 20. pontja értelmében tisztességtelen az áru „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel való leírása, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozásával összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell.

Az Fttv. mellékletének 20. pontja alapján tisztességtelennek minősül minden olyan kereskedelmi gyakorlatot, amely esetében

- a vállalkozás által nyújtott tájékoztatás a fogyasztóban az ellenszolgáltatás nélküliség képzetet kelti [vö. pl. a Fővárosi Bíróság 7.K. 31.081/2006/6. számú, a Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.170/2007/6. számú ítéletével helybenhagyott ítéletét (Vj-133/2005.)], azt, hogy a fogyasztónak az áru (szolgáltatás) megvásárlása, bérlése, igénybevétele stb. kapcsán a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel (pl. a vállalkozásnak címzett küldemény postára adásával összefüggésben felmerült költség) és az áru birtokbavételével (pl. a birtokbavétel helyére történő utazással), illetve fuvarozásával (az áru fogyasztóhoz való eljuttatásával) összefüggő elkerülhetetlen költségeken (pl. a postai kézbesítés költségén) felül semmit sem kell fizetnie,
- ugyanakkor a fogyasztót az áru (szolgáltatás) megvásárlása, bérlése, igénybevétele stb. kapcsán a melléklet 20. pontjában meghatározott költségeken kívül ténylegesen bármilyen jogcímen, bármilyen elnevezéssel illetett fizetési kötelezettség terhelheti, illetve a fogyasztó oldalán költség, anyagi teher keletkezhet.

20. A Versenytanács az eljárás alá vont által kifejtett kereskedelmi gyakorlatot a vizsgálók által meghatározott körben, a vizsgálók által feltárt tényállásra alapítottan vizsgálta, s az alábbiakban látott megállapíthatónak jogsértést.

Az OTP Alap számlacsomag esetében alkalmazott tételdíj és a díjmentes kártyás vásárlási lehetőség ígérete

21. Az eljárás alá vont az OTP Alap számlacsomag esetén 2008. szeptember 1-jén vezette be a tételdíjat, amelyet az 5., az adott hónapban nem az eljárás alá vont által kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően számít fel. A Versenytanács kiemeli, az eljárással érintett kereskedelmi kommunikációk Tpv-t., illetve Fttv. alapján történő megítélése vonatkozásában a jelen esetben semmilyen jelentőséggel sem bír az, hogy

- az OTP Alap számlacsomag nem egyetlen termék, hanem több pénzügyi szolgáltatást nyújtó csomag,
- az eljárás alá vontnak milyen elvárásai voltak az OTP Alap számlacsomaggal rendelkező fogyasztók gazdasági, számlacsomag-használati magatartását illetően, s ez a várakozás teljesült-e vagy sem,

mivel az volt a vizsgálat tárgya, hogy a kommunikációs eszközök alkalmazása során az eljárás alá vont a jogszabályok állította követelményeknek megfelelően járt-e el vagy sem.

A 2007. novemberi prospektus

22. Az eljárás alá vont a 2007. novemberi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a díjmentes kártyás vásárlási lehetőség révén a fogyasztó külön költség nélkül használhatja a számlán lévő pénzt. A Versenytanács előtt nem ismert olyan bizonyíték, amely alapján egyértelműen megállapítható lenne, hogy a 2007. novemberi prospektus mely időpontig volt elérhető a fogyasztók számára. Nincs arra vonatkozó egyértelmű, a jogsértés megállapítását megalapozó adat, hogy a prospektus a 2008. szeptember 1-jei módosításról szóló eljárás alá vonti döntés meghozatalakor is a fogyasztók rendelkezésére állt.

A 2009. májusi prospektus

23. A 2009. májusi prospektusban az eljárás alá vont közölte, hogy az OTP Alap számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít.

24. Az eljárás alá vont annak közlésével, hogy a számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít, arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a kártyás vásárlási lehetőség minden esetben – a bankkártyával megvalósított vásárlások számától függetlenül – ellenszolgáltatás nélkül áll a fogyasztók rendelkezésére. Ennek megfelelően a fogyasztó a díjmentességet tartalmilag az ingyenességgel azonosítja, a prospektus alapján azt tételezve fel, hogy semmilyen anyagi ellenszolgáltatás sem merül fel, ha a bankkártyát vásárlásra használja. Ez azonban nem felelt meg a valóságnak, hiszen 2008. szeptember 1-jétől az 5., az adott hónapban nem az eljárás alá vont által kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően az eljárás alá vont tételdíjat számít fel, amely azt eredményezi, hogy a fogyasztónak adott esetben a kártyás vásárlás után is fizetnie kell.

25. Az eljárás alá vont előadása szerint a kártyával bonyolított vásárlások esetében a tranzakció maga ingyenes, a tételdíj az 5. tranzakciót követően felmerülő költség.

Az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztó értelmezése szerint a díjmentesség ingyenességet takar, azt, hogy az adott szolgáltatás igénybevétele számára semmilyen költséggel, anyagi teherrel nem járhat. A tételdíj alkalmazása ugyanakkor a fogyasztói oldalon értelemszerűen nem ingyenességgel párosul, hanem fizetési kötelezettséget eredményez. E vonatkozásában nem bír jelentőséggel, hogy az eljárás alá vont ezen fizetési kötelezettség alapját miként nevezi, díjnak vagy költségnek, mivel a díjmentes kártyás vásárlási lehetőségről adott tájékoztatás alkalmas arra, hogy téves képzetet keltsen a fogyasztóban az ilyen tranzakciók alapján keletkező fizetési kötelezettség létéről, illetve annak hiányáról.

Az eljárás alá vont szerint az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztók megfelelő információval rendelkezettek, hogy a kedvezmények, az ingyenesség hogyan valósul meg, amelyet alátámaszt az mfor.hu 2009. augusztus 14-i cikke is, azzal, hogy e cikk szerint az eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlata nem olyan, amely érzékelhetően rontaná azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítetné, amelyet egyébként nem hozott volna meg vagy erre alkalmas. A Versenytanács szerint a hivatkozott cikk (Vj-84-019/2009.) semmilyen módon sem bizonyítja a jelen eljárásban vizsgált kommunikációs eszközök jogsértő voltának hiányát, említést sem tesz a tételdíjról (és az utólagos jóváírásról), az ezzel összefüggő tájékoztatásokat semmilyen formában sem értékeli.

26. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács (visszautalva a 19. pontban rögzítettekre is) megállapította, hogy az eljárás alá vont [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére és az Fttv. mellékletének 20. pontjára] az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütköző kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban a 2009. májusi, „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban azt közölte, hogy a számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít.

A honlapon közzétett tájékoztatás

27. Az eljárás alá vont internetes honlapján 2007. december 16. és 2009. július 26. között az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a választható bankkártyák bármelyikével díjmentesen lehet vásárolni Magyarországon és világszerte. Az eljárás alá vont ezzel a közléssel azt az üzenetet juttatta el a fogyasztókhoz, hogy a kártyás vásárlási lehetőség minden esetben ellenszolgáltatás nélkül áll a fogyasztók rendelkezésére, azzal összefüggésben a fogyasztók részéről semmilyen anyagi ellenszolgáltatás sem merül fel. Ez azonban 2008. szeptember 1-jétől nem felelt meg a valóságnak, hiszen ekkortól az 5., az adott hónapban nem az eljárás alá vont által kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően az eljárás alá vont tételdíjat számít fel, amely azt eredményezi, hogy a fogyasztónak adott esetben a kártyás vásárlás után is fizetnie kell.

28. A tételdíj OTP Alap számlacsomag esetében történő alkalmazásáról az eljárás alá vont az OTP Alap számlacsomaggal már rendelkező ügyfeleit a 2008. júliusi és augusztusi számlakivonatokon értesítette, illetve a módosított Hirdetményt 2008. augusztus 15-től tette közzé. Ebből megállapíthatóan az eljárás alá vontnak legkésőbb 2008 júliusában döntést kellett hoznia a tételdíj bevezetéséről és az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban alkalmazott kereskedelmi kommunikációkat az általa már tudott, a korábbiakhoz képest módosított tartalommal bíró szerződési feltételekhez kellett volna igazítania. Az internetes honlapon közzétett tájékoztatás vonatkozásában ez nem történt meg, s 2008 júliusában és augusztusában a fogyasztók által ott elérhető tájékoztatás alkalmas volt arra, hogy a fogyasztókban téves képzetet keltsen a jellemzően nem egy rövid távú jogviszony keretében igénybe vett számlacsomagról.

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított, amikor 2008 júliusában és augusztusában internetes honlapján arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít, elhallgatva, hogy 2008. szeptember 1-jétől bevezetésre kerül a tételdíj. Az eljárás alá vont e magatartásával megsértette a Tptv. 8. §-a (2) bekezdésének c) pontját.

29. A honlapon az OTP Alap számlacsomag esetén biztosított díjmentes kártyás vásárlási lehetőségről adott tájékoztatás 2008. szeptember 1. és 2009. július 26. között sem felelt meg a valóságnak, amelyre figyelemmel a Versenytanács – visszautalva 24-25. pontokban foglaltakra – megállapította, hogy az eljárás alá vont 2008. szeptember 1. és 2009. július 26. között [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére és az Fttv. mellékletének 20. pontjára] az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütköző kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban internetes honlapján azt közölte, hogy a számlacsomag díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget biztosít.

30. A Versenytanács nem osztotta eljárás alá vontnak az interneten közzétett tájékoztatással kapcsolatban tett előadását.

Az interneten észlelt tájékoztatások esetében a fogyasztó többféle viselkedésmintát követhet, így pl. élhet a tájékoztatás által felkínált tájékozdási útvonalak igénybevételével. Fő szabály szerint az internetes tájékoztatások Tpv. és Fttv. szerinti minősítéséhez szükséges annak ismerete, hogy a fogyasztó a felkínált útvonalra történő egyetlen kattintással milyen felületre jut, s ott további tájékozdás, „kutakodás” nélkül milyen (egyértelmű, világos, minden szükséges részletre kiterjedő, vagy ezzel ellentétben értelmezési problémákhoz vezető, homályos, magában is hiányos) tájékoztatást kap a reklámozott termékkel kapcsolatban.

A jelen esetben ugyanakkor a Versenytanács nem tartotta indokoltnak az eljárás alá vont internetes honlapján elhelyezett tájékoztatások háttérének részletes feltárását, mivel

- az eljárás alá vont által a honlapon adott tájékoztatások üzenete a fogyasztók számára egyértelmű volt a díjmentességet illetően, s ezáltal a további tájékozdást, s különösen a fogyasztó részéről valamiféle ellenőrzés elvégzését szükségtelenné tette,
- a felkínált útvonalakon a fogyasztó egyetlen kattintással egyébként sem világos, könnyen áttekinthető további tájékoztatásokhoz juthatott el, hanem esetlegesen csak célirányos további „kutakodás” eredményeként érhetett volna el további információkat.

Az OTP Alap számlacsomag és az OTP Net számlacsomag esetében díjmentesként, ingyenesként kínált egyes szolgáltatások esetén alkalmazott utólagos jóváírás

31. Az OTP Alap és az OTP Net számlacsomagok esetében az eljárás alá vont egyes szolgáltatások (így a bankkártya, az ATM-ből történő készpénzfelvétel, a csoportos beszédési megbízás) díjait ugyan felszámolja a fogyasztó felé, de később (utólagos jóváírásként) a havi záráskor jóváírásra kerülnek a fogyasztók részére. Ez a gyakorlat azt eredményezi, hogy

- a számláján a fogyasztó rendelkezésére álló, általa felhasználható pénzüsszeg a díj felszámítása és az utólagos jóváírás érvényesülése közötti időszakban csökken,
- a felszámított díj mértékével azonos pénzüsszeg nem vehető figyelembe a fogyasztót megillető kamat összegének kiszámítása során, a felszámítás és az utólagos jóváírás közötti időszakra szólóan az eljárás alá vont nem fizet kamatot,
- ha a fogyasztó számlájának egyenlege nem fedezi a terhelt költségeket, az eljárás alá vont kamatot számít fel a fogyasztóval szemben,

s mindez azt eredményezi, hogy az eljárás alá vont által alkalmazott megoldás kedvezőtlen anyagi következményekkel járhat a fogyasztó oldalán.

A Versenytanács szerint az eljárás alá vont alaptalanul minősíti ingyenesnek, díjmentesnek, fizetési kötelezettséggel nem járóknak azon szolgáltatásait, amelyek esetében utólagos jóváírást alkalmaz. Az ingyenességet, a díjmentességet, a fizetési kötelezettség hiányát ígérő kereskedelmi kommunikációk alkalmasak arra, hogy téves képzetet keltsenek a fogyasztókban a szolgáltatásokkal kapcsolatban a fogyasztó oldalán felmerülhető költségek, kedvezőtlen anyagi következmények léte/hiánya vonatkozásában.

32. A fogyasztó

- az OTP Alap és az OTP Net számlacsomagok esetében
 - a 2007. novemberi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektus,
 - az internetes honlapon 2007. december 16. és 2009. július 26. között közzétett tájékoztatások,továbbá
- az OTP Net számlacsomag esetében
 - a 2008. júniusi DM levél
 - a 2009. májusi telemarketing során közöltek

alapján alappal tételezhette fel, hogy az évesdíj-mentes bankkártya, az ATM-ből történő díjmentes készpénzfelvétel, a csoportos beszedési megbízás esetében semmilyen esetleges költséggel sem kell számolnia, irányában annak semmilyen kedvezőtlen anyagi vonzata nem lehet. Ez azonban az előzőekben kifejtettek szerint nem felelt meg a valóságnak.

Kiemeli a Versenytanács, hogy míg a 2009. májusi DM levélben és a 2009. májusi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektusban az eljárás alá vont nem látott akadályt az előtt, hogy a fogyasztók figyelmét felhívja az utólagos jóváírás tényére, ugyanezen időszakban az erre vonatkozó figyelemfelhívást mellőzte az internetes honlapján és a telemarketing során.

33. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács (visszautalva a 19. pontban kifejtettekre is) megállapította, hogy az eljárás alá vont

- a fogyasztók megtévesztésére alkalmas, a Tpvt. 8. §-a (2) bekezdésének c) pontjába ütköző magatartást tanúsított
 - az OTP Alap és az OTP Net számlacsomagok kapcsán a 2007. novemberi „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektus alkalmazásával, valamint a 2007. december 16. és 2008. augusztus 31. között a honlapján közzétett tájékoztatásokkal,
 - az OTP Net számlacsomag kapcsán a 2008. júniusi DM levél által nyújtott tájékoztatással,
- fogyasztókkal szembeni, [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdésére és az Fttv. mellékletének 20. pontjára] az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésébe ütköző tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott
 - az OTP Net számlacsomag utólagos jóváírással érintett szolgáltatásai vonatkozásában a 2009. májusi telemarketing során,
 - 2008. szeptember 1. és 2009. július 26. között az OTP Alap és az OTP Net számlacsomagok utólagos jóváírással érintett szolgáltatásai vonatkozásában a honlapján közzétett tájékoztatásokkal.

A Versenytanács döntése

34. A Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont a fentiekben részletezettek szerint az OTP Alap, illetve az OTP Net számlacsomagok vonatkozásában 2007 novembere és 2009 júliusa között egyes kommunikációs eszközeinek az alkalmazásával a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított, illetőleg fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott.

35. A jogsértés megállapítása mellett a Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpvt. 78. §-ának (3) bekezdésének megfelelően meghatározva.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy

- az eljárás alá vonttal mint a piac meghatározó szereplőjével szemben már több alkalommal került megállapításra, hogy a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, megtévesztésre alkalmas magatartást tanúsított (lásd a 3. pontot),
- a tájékoztatásokkal elért fogyasztói kör jelentős volt,
- az eljárás alá vont által banki szolgáltatással kapcsolatban megvalósított jogsértés több mint másfél éven át valósult meg,
- az eljárás alá vont magatartása felróható volt, nem érte el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felelt meg a társadalom értékítéletének.

A Versenytanács enyhítő körülményként értékelte, hogy

- a fogyasztók a szerződéskötést megelőzően további információkhoz juthattak a számlacsomagokkal összefüggésben,
- az eljárás alá vont a jelen eljárás lezárulta előtt módosított tájékoztatásain, így különösen a 2009 májusában alkalmazott DM levél és a 2009. májusi, „Tetszés szerint választhat!” megnevezésű prospektus jelezte az utólagos jóváírás tényét, valamint internetes honlapján 2009. július 27-től nem szerepel közlés a díjmentes vásárlásról, s felhívja a figyelmet az utólagos jóváírás tényére.

A Versenytanács sem a jogsértés, sem a bírság körében (enyhítő körülményként) nem tudta figyelembe venni az eljárás alá vont azon állítását, amely szerint az ingyenesség vonatkozásában konkrétan valamilyen kormányzati elfogadottsággal bírt volna az utólagos jóváírás intézménye. Az eljárás alá vont semmilyen olyan bizonyítékot nem tárt a Versenytanács elé, amely szerint kormányzati oldalról a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlat elfogadást, támogatást nyert volna, így különösen elismerést nyertek volna az érintett kommunikációs eszközök kifogásolt tartalmai, az, hogy a kommunikációs eszközökben jelzett ingyenesség megvalósul az utólagos jóváírás esetén is.

A fentiek mérlegelése során a Versenytanács tekintettel volt a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségek mértékére (Vj-84-007/2009.), s a bírság összegét – szem előtt tartva a szankcionálás speciál- és generálpreventív célját is – 10.000.000 Ft-ban határozta meg, azzal, hogy a Versenytanács a szankcionálás preventív célja körében is figyelembe vette azt a körülményt, hogy az eljárás alá vont az eljárás lezárultát megelőzően önként módosított kereskedelmi gyakorlatán.

36. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számla javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

VI. Egyéb kérdések

37. Az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelv implementálására megszabott határidőt túllépve, 2007. december 12-ét követően került csak elfogadásra a 2008. szeptember 1-jén hatályba lépett Fttv. A 2008. szeptember 1. előtti időszak vonatkozásában a Versenytanács megvizsgálta, hogy az irányelvben foglaltak alkalmazása kedvezőbb eredménnyel járna-e az eljárás alá vont számára. A Versenytanács megállapította, az irányelv alkalmazása sem eredményezne kedvezőbb elbírálást az ügyben.

38. A 2008. szeptember 1. előtt tanúsított magatartás vonatkozásában a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tptv. 45. §-án, illetékessége a Tptv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

39. A 2008. szeptember 1. után tanúsított magatartás vonatkozásában a Versenytanács kiemeli, hogy az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. A 11. § (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján. A 11. § (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. Az eljárás alá vont által tanúsított kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy

- a nettó árbevétel alapján az Fttv. alkalmazása körében jelentős méretű vállalkozásnak minősülő eljárás alá vont kommunikációs eszközei a fogyasztók széles körét érték el,
- a jogsértéssel érintett terület az ország egész területe,
- a jogsértés több mint másfél évet ölelt fel.

40. Az eljárás alá vont 2009. augusztus 6-i keltezésű és 2009. szeptember 11-i beadványaiban előadta, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 12983/2/2009. számon az Fttv. alapján a „bankszámlacsomagokhoz kapcsolódó, díjtalanként hirdetett szolgáltatások esetén felszámított, majd utólag jóváírt díjak” ügyében eljárás folytatott le vele szemben. Az ügy Gazdasági Versenyhivatalhoz történő áttételére nem került sor, így a Gazdasági Versenyhivatal a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a hatáskörébe tartozó ügyben folytat eljárást.

A Tpv. 81. §-ában meghatározott határidőn túl benyújtott vizsgálati kifogás érdemben is alaptalan. A Gazdasági Versenyhivatal a jelen eljárás megindításáról a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által áttett panaszok alapján döntött.

41. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009. december 1.